

Svar till övning 3, den 3 februari 2017

1. Induktion över n .

Bas: $VL_1 = 1 \cdot 2 = 2$, $HL_1 = \frac{1 \cdot 2 \cdot 3}{3} = 2$, så påståendet är **sant för $n = 1$** .

Steg: **Antag (IA)** att det stämmer för $n = k$, dvs $VL_k = HL_k$.

Då fås $VL_{k+1} = VL_k + (k+1)(k+2) \stackrel{IA}{=} HL_k + (k+1)(k+2) = \frac{k(k+1)(k+2)}{3} + (k+1)(k+2) = (k+1)(k+2)(\frac{k}{3} + 1) = (k+1)(k+2)\frac{k+3}{3} = HL_{k+1}$, så om det stämmer för $n = k$, stämmer det också för $n = k+1$, **steget är klart**.

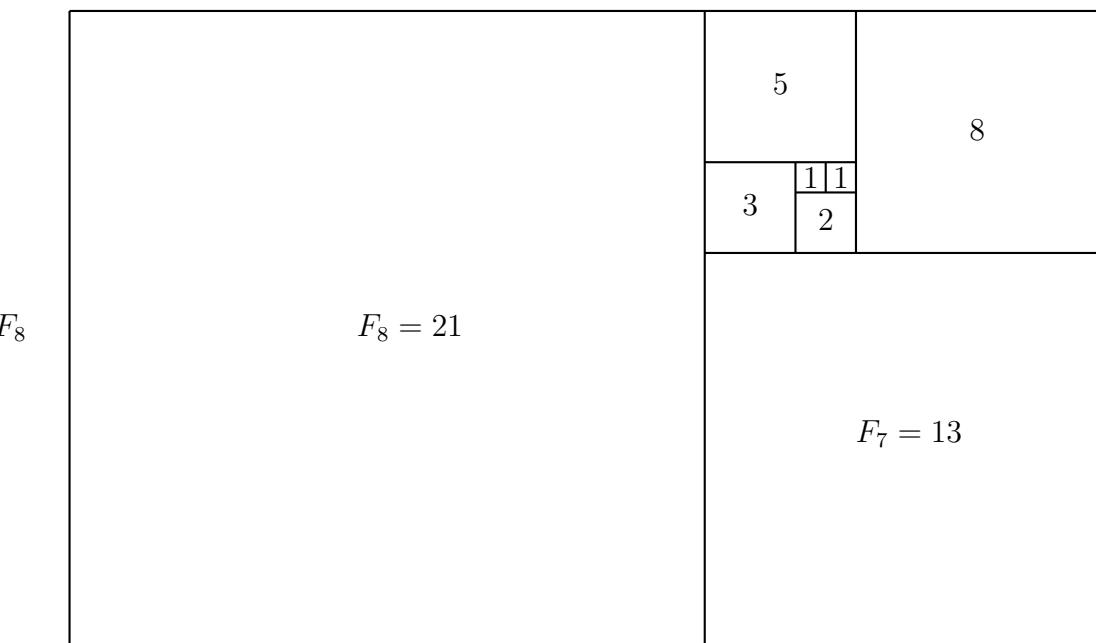
Enligt **induktionsprincipen** gäller påståendet för alla $n = 1, 2, 3, \dots$

Saken är klar.

2. Induktion över k för kvadrat med sida 2^k . Tag bort en L-bit vid mitten, så att fyra 2^{k-1} -kvadrater med vardera en saknad ruta återstår etc.

3. Induktion. För a.: $F_k F_{k+1} + F_{k+1}^2 = F_{k+1}(F_k + F_{k+1}) = F_{k+1} F_{k+2}$.

För b.: $F_k F_{k+2} - F_{k+1}^2 = F_k(F_k + F_{k+1}) - (F_{k-1} + F_k)F_{k+1} = -(F_{k-1} F_{k+1} - F_k^2)$. Resultatet i a. åskådliggörs av figuren, som illustrerar hur en rektangel med sidor F_n och F_{n+1} kan delas upp i kvadrater med sidorna $F_1, F_2, \dots, F_n$:

4. Vi visar påståendet $a_n = 2^{n+1} + 3(-1)^n F_n$ för $n = 0, 1, \dots$ med induktion.

För att det skall vara den "enkla" typen av induktion kan vi låta påståendet vara $a_n = \dots$ och $a_{n+1} = \dots$

Bas: $a_0 = 5 = 2^{0+1} + 3(-1)^0$, $a_1 = 1 = 2^{1+1} + 3(-1)^1$, det **stämmer för $n = 0$ och $n = 1$** .

Steg: **Antag (IA)** att det stämmer för $n = k$ och $n = k + 1$.

Då $a_{k+2} = a_{k+1} + 2a_k \stackrel{IA}{=} 2^{k+2} + 3(-1)^{k+1} + 2(2^{k+1} + 3(-1)^k) = 2 \cdot 2^{k+2} + 3(-(-1)^{k+2} + 2(-1)^{k+2}) = 2^{(k+2)+1} + 3(-1)^{k+2}$, så det **stämmer för $n = k+2$** .

Induktionsprincipen ger att saken är klar.

5.

a.	1 (1) $A \wedge B$	premiss	b.	1 (1) $A \rightarrow (B \rightarrow C)$	premiss
	2 (2) $A \rightarrow C$	premiss		2 (2) $A \wedge B$	premiss
	3 (3) $B \rightarrow D$	premiss		2 (3) A	$\wedge E$
	1 (4) A	1 $\wedge E$		1,2 (4) $B \rightarrow C$	$\rightarrow E$
	1,2 (5) C	2,4 $\rightarrow E$		2 (5) B	$\wedge E$
	1 (6) B	1 $\wedge E$		1,2 (6) C	$\rightarrow E$
	1,3 (7) D	3,6 $\rightarrow E$			
	1,2,3 (8) $C \wedge D$	5,7 $\wedge I$			
c.	1 (1) $(A \wedge B) \rightarrow C$	premiss	d.	1 (1) $A \rightarrow (B \rightarrow C)$	premiss
	2 (2) A	antagande		2 (2) $A \rightarrow B$	antagande
	3 (3) B	antagande		3 (3) A	antagande
	2,3 (4) $A \wedge B$	2,3 $\wedge I$		2,3 (4) B	$\rightarrow E$
	1,2,3 (5) C	1,4 $\rightarrow E$		1,3 (5) $B \rightarrow C$	$\rightarrow E$
	1,2 (6) $B \rightarrow C$	3,5 $\rightarrow I$		1,2,3 (6) C	$\rightarrow E$
	1 (7) $A \rightarrow (B \rightarrow C)$	2,6 $\rightarrow I$		1,2 (7) $A \rightarrow C$	$\rightarrow I$
				1 (8) $(A \rightarrow B) \rightarrow (A \rightarrow C)$	2,7 $\rightarrow I$
e.	1 (1) $\neg A$	premiss	f.	1 (1) $\neg(A \wedge \neg B)$	premiss
	2 (2) $A \wedge B$	antagande		2 (2) A	antagande
	2 (3) A	2 $\wedge E$		3 (3) $\neg B$	antagande
	1,2 (4) $\perp$	1,3 $\neg E$		2,3 (4) $A \wedge \neg B$	$\wedge I$
	1 (5) $\neg(A \wedge B)$	2,4 $\neg I$		1,2,3 (5) $\perp$	$\neg E$
				1,2 (6) $\neg\neg B$	$\neg I$
				1,2 (7) B	DN
				1 (8) $A \rightarrow B$	$\rightarrow I$
g.	1 (1) A	premiss	h.	1 (1) $(A \vee B) \rightarrow C$	premiss
	2 (2) $\neg A$	premiss		2 (2) A	antagande
	1,2 (3) $\perp$	2,1 $\neg E$		2 (3) $A \vee B$	$\vee I$
	4 (4) $\neg B$	antagande		1,2 (4) C	$\rightarrow E$
	1,2 (5) $\neg\neg B$	4,3 $\neg I$		1 (5) $A \rightarrow C$	$\rightarrow I$
	1,2 (6) B	5 DN			
i.	1 (1) $(A \wedge B) \vee (A \wedge C)$	premiss	j.	1 (1) $\perp$	antagande
	2 (2) $A \wedge B$	antagande		(2) $\neg\perp$	1,1 $\neg I$
	2 (3) A	2 $\wedge E$			
	4 (4) $A \wedge C$	antagande			
	4 (5) A	4 $\wedge E$			
	1 (6) A	1,2,3,4,5 $\vee E$			

Observera att siffrorna i den vänstraste kolumnen alltid är radnummer för premisser eller antaganden, de visar vilka av dem som används för att härleda sentensen på den aktuella raden.

Rad 6 i uppgift d. illustrerar att de rader som gör att vi kan använda en viss regel inte behöver stå i samma ordning som i regeln (i $\rightarrow E$ -regeln står implikationen (här rad 5) över förleden (här rad 4)).

I själva verket kan rader som står som olika i regeln vara samma rad, som i den släende deduktionen i uppgift j.

Rad 5 i uppgift g. illustrerar att beteckningen $\{a_1, \dots, a_n\}/j$ i t.ex. $\neg I$ -regeln betyder att radnummer j skall tas bort från $\{a_1, \dots, a_n\}$ om den finns med. Här gör den inte det, men det går ändå bra att använda regeln. Uppgiften visar hur vad som helst kan bevisas utgående från en motsägelse.

6. $A \cup B = \{1, 2, 3, 4, 7\}$, $B \cap C = \{1, 4\}$, $B \setminus A = \{7\}$, $A \setminus B = \{2\}$,
 $\mathcal{P}(C) = \{\emptyset, \{1\}, \{2\}, \{4\}, \{1, 2\}, \{1, 4\}, \{2, 4\}, C\}$, $C \times B = \{(1, 1), (1, 3),$
 $(1, 4), (1, 7), (2, 1), (2, 3), (2, 4), (2, 7), (4, 1), (4, 3), (4, 4), (4, 7)\}$.
 $C \not\subseteq A \cap B$ (ty $2 \in C, 2 \notin A \cap B$), $C \in \mathcal{P}(A)$ (ty $C \subseteq A$),
 $A \notin \mathcal{P}(B) \cup \mathcal{P}(C)$ (ty $A \not\subseteq B, A \not\subseteq C$), $C \times B \subseteq A \times B$ (följer av $C \subseteq A$).
7. Med ”räkneregler”, $((A^c \cup B^c) \setminus A)^c = ((A^c \cup B^c) \cap A^c)^c = (A^c)^c = A$ (med reglerna för absorption och dubbelt komplement).

Venndiagram går också bra.

8. $\Rightarrow$: Antag $A^c \cap B = \emptyset$ och låt $x \in B$. Då får $x \notin A^c$ (ty $x \notin \emptyset$), så $x \in (A^c)^c$, dvs $x \in A$ (ty $x \in U$). Således $x \in B \Rightarrow x \in A$, dvs $B \subseteq A$.

$\Leftarrow$: Antag $B \subseteq A$ och låt $x \in A^c \cap B$. Då $x \in B \subseteq A$ (så $x \in A$) och $x \in A^c$. Således $x \in A \cap A^c = \emptyset$, vilket är omöjligt, så sådana x finns inte, $A^c \cap B = \emptyset$.

9. Mängden $\{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}$ har 3 element, så dess potensmängd har $2^3 = 8$ element (som $\mathcal{P}(C)$ i uppgift 6). Mängden $\{\{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}\}$ har 1 element, så dess potensmängd har $2^1 = 2$ element.

$$\begin{aligned} \mathcal{P}(\{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}) &= \{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\{\emptyset\}\}, \{\{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}, \\ &\{\emptyset, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}, \{\{\emptyset\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}, \\ &\mathcal{P}(\{\{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}\}) = \{\emptyset, \{\{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\emptyset, \{\emptyset\}\}\}\}\}. \end{aligned}$$

10*. Sådana mängder kallas **transitiva**, så C är transitiv precis om $B \in C \Rightarrow B \subseteq C$, dvs precis om $C \subseteq \mathcal{P}(C)$, och också precis om $\cup C \subseteq C$ (där $\cup C$ är unionen av alla C :s element, $\cup C = \{A \mid A \in B \text{ för något } B \in C\}$).

Den första mängden i uppgift 9. är transitiv, liksom $\emptyset$.

Om C är transitiv är också $C \cup \{C\}$ transitiv, så man får en oändlig följd transitiva mängder från en, men inte alla transitiva mängder fås så från $\emptyset$. T.ex. är ju $\{\emptyset, \{\emptyset\}, \{\{\emptyset\}\}\}$ transitiv.